

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1924 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen om fattigvården.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 277, vilken behandlats av andra lagutskottet, hava herrar *Samuelsson, Molander, Dahlén, Kilbom, Karlsson* i Grängesberg, *Spångberg* och *Herou* hemställt, att riksdagen måtte för sin del antaga ett vid motionen fogat förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen om fattigvården den 14 juni 1918 samt i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslaget upphöjande till lag.

Berörda lagförslag är av följande lydelse:

Förslag

till

Lag om ändring i vissa delar av lagen om fattigvården den 14 juni 1918.

Härigenom förordnas, att 71, 72 och 73 §§ i lagen om fattigvården den 14 juni 1918 skola erhålla följande ändrade lydelse:

71 §.

Om någon genom lättja eller liknöjdhet ådrager sitt minderåriga barn eller adoptivbarn eller sin hustru sådan nöd, att fattigvård enligt 1 § måste lämnas någon av dem, äge, även om fattigvården är allenast tillfällig, Konungens befallningshavande på ansökan av fattigvårdsstyrelsen samt efter det den underhållsskyldige blivit hörd och i övrigt vederbörlig utredning skett förordna att, därest ej vid varning bör bero, han skall inställa sig till och efter förmåga under viss tid ej överstigande sex månader fullgöra honom å fattigvårdsanstalt eller eljest anvisat arbete; dock med rätt för fattigvårdsstyrelsen att, om omständigheterna det föranleda, låta honom före den utsatta tiden lämna anstalten eller arbetet.

Genom det förelagda arbetets utförande anses han fullgöra honom åliggande skyldighet att ersätta kostnad för fattigvård, som under tiden må tilldelas hans minderåriga barn eller adoptivbarn eller hans hustru.

72 §.

Vederbörande polismyndighet har att på begäran meddela handräckning för inställande till arbete av den, som enligt 71 § därtill förpliktats, ävensom för återhämtande av understödstagare eller försörjningspliktig, som olovligen avvikit från fattigvårdsanstalt, varå han varit intagen.

Dylik handräckning meddelas utan kostnad för fattigvårdsstyrelsen eller anstalten.

73 §.

Har någon, som gjort sig förfallen till bettleri eller lösdriveri men enligt gällande bestämmelser angående lösdrivares behandling ej kunnat dömas till tvångsarbete, blivit, på grund därav att han varit i behov av fattigvård, av Konungens befallningshavande överlämnad till fattigvårdsstyrelsen och för vård intagen å fattigvårdsanstalt, må han ej, med mindre fattigvårdsstyrelsen finner grundad anledning antaga, att han utanför anstalten skall ärligen försörja sig, lämna anstalten förrän efter tre månaders förlopp; Konungens befallningshavande dock obetaget att efter framställning av fattigvårdsstyrelsen och efter vederbörandes hörande förordna, att han skall ytterligare under viss av Konungens befallningshavande bestämd tid kvarhållas å anstalten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1924.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande hemställan, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till motionen.

Redogörelse
för gällande
bestämmelser.

För bedömande av innebörden i motionärernas ändringsförslag återgivas här till en början de lagrum, vilka av motionärerna avsetts att ersättas med de av dem föreslagna, ovan återgivna bestämmelser, därvid de delar av lagrummen, vilka beröras av ändringsförslagen, upptagas med kursiverad stil:

71 §.

Om någon genom lättja eller liknöjdhet ådrager sitt minderåriga barn eller adoptivbarn eller sin hustru sådan nöd, att fattigvård enligt 1 § måste lämnas någon av dem, är han, även om fattigvården är allenast tillfällig, *skyldig att efter föreläggande av fattigvårdsstyrelsen* inställa sig till och efter *sin förmåga fullgöra* honom å fattigvårdsanstalt eller eljest anvisat arbete; *och må han, oavsett om fattigvården upphört, kunna kvarhållas å anstalten eller i arbetet, intill dess grundad anledning föreligger till an-*

tagande, att han skall söka efter förmåga försörja sig själv och de sina, dock icke i oavbruten följd under längre tid än ett år.

Genom det förelagda arbetets utförande anses han fullgöra honom äliggande skyldighet att ersätta kostnad för fattigvård, som under tiden må tilldelas hans minderåriga barn eller adoptivbarn eller hans hustru.

72 §.

Vederbörande polismyndighet har att på begäran meddela handräckning *dels för delgivning av föreläggande, som i 71 § sägs, dels för inställande till arbete av den, som underlåter att efterkomma sådant föreläggande, dels ock för återhämtande av understödstagare eller försörjningspliktig, som olovligen avvikit från fattigvårdsanstalt, å vilken han varit intagen.*

Dylik handräckning meddelas utan kostnad för fattigvårdsstyrelsen eller anstalten.

73 §.

Har någon, som gjort sig förfallen till bettleri eller lösdriveri, blivit, på grund därav att han varit i behov av fattigvård, *enligt gällande bestämmelser* överlämnad till fattigvårdsstyrelsen och för vård intagen å fattigvårdsanstalt, *vare han ej berättigad att lämna anstalten, med mindre grundad anledning finnes att antaga, att han utanför anstalten skall ärligen försörja sig.*

Motionärerna hava huvudsakligen i tvenne hänseenden framställt anmärkningar emot nu återgivna stadganden i fattigvårdslagen.

Den första anmärkningen riktar sig mot vederbörande fattigvårdsstyrelses rätt att förelägga försumliga försörjare dem å fattigvårdsanstalt eller eljest anvisat arbete ävensom mot den tidslängd, under vilken dylik person må kunna i oavbruten följd kvarhållas å anstalten eller i arbetet. I sammanhang härmed hava motionärerna tillika framhållit, hurusom respektive polismyndigheter (magistrater, poliskammare och landsfiskaler) ofta pläga meddela av fattigvårdsstyrelse påkallad handräckning för vederbörandes inställande till arbete utan att dessförinnan, såsom vederbör, ingå i saklig prövning av förutsättningarna för det meddelade arbetsföreläggandet. Enligt motionärernas mening borde till vinnande av nödiga garantier mot missbruk och kränkningar av den personliga friheten, det i 71 och 72 §§ fattigvårdslagen omförmälda förfarandet ordnas så, att beslut om arbetsföreläggande ej finge meddelas av vederbörande fattigvårdsstyrelse utan av länsstyrelsen efter av fattigvårdsstyrelsen gjord ansökan. Länsstyrelsen skulle, före ärendets avgörande, bereda den försörjningspliktige tillfälle att bliva i saken hörd samt sörja för att fullständig utredning i ärendet ägde rum. Arbetsföreläggandet finge ej avse längre tid än högst sex månader, dock att fattigvårdsstyrelsen givetvis skulle vara berättigad att, om omständigheterna därtill föranledde, låta den arbetsskyldige före den

Innebörden i motionärernas ändringsförslag.

utsatta tiden lämna arbetsanstalten eller det honom eljest anvisade arbetet. Länsstyrelsen skulle även kunna, beroende på omständigheterna i det särskilda fallet, låta vid endast varning av den försumlige bero.

Den andra anmärkningen har avseende å den vederbörande fattigvårdsstyrelse i 73 § fattigvårdslagen tillagda rätt att kvarhålla bettlare och lösdrivare å fattigvårdsanstalt. Det anmärkningsvärda med denna bestämmelse vore enligt motionärernas mening, att den ej angäve någon viss sluttid för den förlust av friheten, som intagandet å anstalten innebure, utan berodde det uteslutande på fattigvårdsstyrelsens skön, huru länge frihetsförlusten skulle fortfara. Det måste enligt motionärernas uppfattning ingiva starka betänkligheter att tillerkänna fattigvårdsstyrelserna dylik möjlighet att på huru lång tid som helst låta en person vara berövad sin frihet. En nödig kontroll i detta hänseende syntes motionärerna lämpligen kunna ernås genom införande av en bestämmelse, att förevarande kategori tillhörande personer ej mot sin vilja finge kvarhållas å fattigvårdsanstalt längre tid än tre månader, vederbörande länsstyrelse dock obetaget att efter framställning av fattigvårdsstyrelsen och efter vederbörandes hörande förordna, att han skulle ytterligare under viss, av länsstyrelsen bestämd tid kvarhållas å anstalten.

*Redogörelse
för förarbetena till
de med motionen avsedda bestämmelser m. m.
71 och 72 §§.*

De spörsmål, som genom förevarande motion bragts under riksdagens bedömande, hava varit föremål för statsmakternas ståndpunktstagande för allenast sex år sedan, då nu gällande lag om fattigvården tillkom.

Såsom i motionen riktigt anmärkts, hade i det år 1915 av fattigvårdslagstiftningskommittén avgivna kommittéförslag, som ligger till grund för nu gällande fattigvårdslag, föreslagits, att det skulle ankomma å vederbörande länsstyrelse att meddela handräckning för inställande till arbete av försörjningspliktig, som underlåtit att efterkomma honom av fattigvårdsstyrelse lämnat arbetsföreläggande. I motsats till det av motionärerna nu framförda förslaget förutsatte sålunda kommittéförslaget, att vederbörande fattigvårdsstyrelse skulle hava att meddela försumlige försörjare arbetsföreläggande. Även i kommittéförslaget hade upptagits den i nu gällande lag inrymda rätten att kvarhålla försumlig försörjare å fattigvårdsanstalt eller i arbetet, tills anledning föreligger till antagande, att han skall söka efter förmåga försörja sig själv och de sina. Någon viss maximitid för dylikt kvarhållande hade emellertid ej upptagits i förslaget, av farhåga — såsom av motivererna till förslaget framgår — att därmed skulle åt arbetsskyldigheten givas en något annan och strängare karaktär, samt att den angivna maximitiden skulle kunna komma att anses för den normala, vilken ej utan särskilda skäl komme att frångås. I motivererna till kommittéförslaget hade vidare framhållits, att om, såsom kommittén föreslagit, en försumlig försörjare i vissa fall borde mot sin vilja kunna med tvång kvarhållas i arbetet, det givetvis vore av största vikt, att beslutet om handräckning föreginges av en sakkunnig prövning. Med anledning härav vore det, som

kommittén funnit sig böra i lagen uttryckligen stadga, att handräkningsärendet skulle prövas av vederbörande länsstyrelse. Några föreskrifter om handräkningsärendets vidare handläggning hos länsstyrelserna syntes ej vara av behovet påkallade.

Tvenne ledamöter av kommittén hade emellertid i avgivna reservationer för sin del uttalat sig för att det bestämdes en maximitid av ett år för försumlig försörjares kvarhållande i en följd å anstalt eller i arbetet.

I avgivet yttrande över kommittéförslaget framhöll kammarrätten, att lagstiftningen i ämnet måste anses väsentligen förfelad, därest icke densamma beredde möjlighet för ett effektivt och summariskt inskridande mot de svårhanterliga samhällelement, som med hithörande stadganden avsåges och vilka allt för ofta strafflöst trotsade samhällsordningens elementära bud. Även i ett flertal andra yttranden över kommittéförslaget betonades den synnerliga vikten av, att fattigvårdssamhällena bereddes effektiva medel för att kunna efterhålla försumliga familjeförsörjare, ävensom att dessa medel kunde utan allt för stor omgång bringas till användning. Av kammarrätten och ett flertal länsstyrelser gjordes i sådant syfte gällande, att den enligt förslaget å vederbörande länsstyrelse ankommande handräckningen för inställande av försörjningspliktiga till dem anvisat arbete borde utan minsta olägenhet kunna fullgöras av polismyndigheten i orten, å landet vederbörande kronofogde och i stad magistraten eller poliskammare, genom vilken anordning en minskad omgång skulle vinnas i dessa ärenden, där ett skyndsamt förfarande oftast vore av avgörande betydelse. Till stöd för en sådan ordning anfördes, att det visat sig, att personer, mot vilka fattigvårdsstyrelserna vidtagit åtgärder för nu avsett syfte, genom att lämna tid antingen försvunnit från sina hemorter eller genom att ombyta vistelseorter och län undgått alla åtgärder. De hade på detta sätt åsamkat icke blott fattigvårdsstyrelserna utan ock de olika myndigheterna mycket arbete och mycket besvär utan att det medfört den ringaste nytta.

Vid framläggandet av propositionen i ämnet yttrades av föredragande departementschefen i nu förevarande del följande:

»En granskning av de upprepade klagomålen rörande saknaden av effektiva medel för efterhållande av försumliga försörjare ådagalägger, att en av de förnämsta svårigheterna härvidlag är, att försörjarna flytta från en plats till en annan för att undgå åtgärder. Vid sådant förhållande är det av största vikt, att vederbörande myndigheter utan onödig tidsutdräkt kunna gå fattigvårdsstyrelserna tillhanda. Kommitténs förslag, att handräkning för inställande till förelagt arbete skall lämnas av Kungl. Maj:ts befallningshavande, innebär onekligen en omgång, då utredning genom polismyndighet i de flesta fall komme att erfordras, och därmed tillfälle ej sällan skulle lämnas försörjarna att draga sig undan. Enligt min uppfattning bör denna handräkning utan olägenhet kunna överlämnas å landet åt landsfiskalen och i stad åt magistrat eller poliskammare, där sådan finnes. Härigenom vinnes, att en och samma myndighet får låta delgiva föreläggandet och besluta över den handräkning, som så snabbt som möjligt bör följa på underlåtenheten att å bestämd tid inställa sig till arbetet.»

Vidare uttalade sig departementschefen för de två reservanternas i kommittén förslag om bestämmande av en maximitid av ett år för försumlig försörjares kvarhållande i en följd å fattigvårdsanstalt eller i arbetet.

I anslutning till dessa uttalanden gavs i propositionen åt §§ 71 och 72 i lagförslaget samma lydelse, som dessa paragrafer i den gällande fattigvårdslagen innehålla; och framställdes vid behandlingen av ärendet i riksdagen ej något förslag till ändring beträffande de ifrågavarande stadgan- denas innehåll.

73 §.

Vad därefter angår de i motionen vidare berörda, i 73 § av fattigvårdslagen inrymda bestämmelserna om rätt till kvarhållande å fattigvårdsanstalt av bettlare och lösdrivare, som på grund därav, att de varit i behov av fattigvård, enligt gällande bestämmelser överlämnats till vederbörande fattigvårdsstyrelse och för vård intagits å fattigvårdsanstalt, så funnos hithörande bestämmelser med enahanda innehåll upptagna redan i kommittéförslaget. I motiven till samma bestämmelser hade av kommittén anförts, att det vore ett ofta överklagat förhållande, att personer, vilka såsom oförmögna att försörja sig intagits å en fattigvårdsanstalt, men vore fallna för ett kringstrykande eller oordentligt levnadssätt, för längre eller kortare tid, under förebärande att de ej vore i behov av fattigvård, lämnade anstalten och förskaffade sig sitt uppehälle genom ett mer eller mindre öppet bettleri eller på annat otillåtet sätt. Genom de föreslagna bestämmelserna bereddes möjlighet att träffa de svåraste fallen: att hålla till ordning sådana personer, som på grund av sitt föregående, genom vederbörande tillsyningsmans eller myndigheters ingripande konstaterade oordentliga levnadssätt kunde befaras ånyo hemfalla till ett sådant, och med avseende på vilka samhället alltså hade alldeles särskild anledning att ingripa.

De ifrågavarande bestämmelserna blevo varken i över kommittéförslaget avgivna yttranden eller vid behandlingen av ärendet i riksdagen föremål för någon erinran.

Rätt till klagan över beslut enligt de i motionen avsedda lagrummen.

Till ytterligare belysning av de spörsmål, som genom förevarande motion bragts under riksdagens prövning, må vidare erinras:

att enligt fattigvårdslagen klagan icke må föras över fattigvårdsstyrelses beslut, varigenom försumlig försörjare meddelats arbetsföreläggande;

att såsom motiv härför vid framläggandet av propositionen i ämnet av vederbörande departementschef framhållits, att vid vägran att ställa sig dylikt beslut till efterrättelse handräckning måste begäras och i handräckningsärendet befogenheten av fattigvårdsstyrelsens beslut om arbetets åläggande borde bliva föremål för prövning;

att i händelse av missnöje med handräckning, som jämlikt 72 § av polismyndighet meddelats för inställande till arbete, klagan medelst besvär hos vederbörande länsstyrelse må föras inom 30 dagar från handräckningens fullbordande (79 §); samt

att för den, som beröres av beslut om kvarhållande å anstalt i fall, som avses i 71 och 73 §§, enahanda klagorätt, räknat från beslutets delfående, föreligger, dock att sådant beslut går i verkställighet, där ej förbud där-
emot meddelas av länsstyrelsen (78 § 1 mom.).

I likhet med motionärerna finner väl utskottet angeläget, att i fråga om såväl arbetstvång för försumliga försörjare som behandlingen av den i 73 § av fattigvårdslagen avsedda kategorien av understödstagare bestämmelser gälla av sådan innebörd, att de i görligaste mån utesluta godtycke, partiskhet och bristande kompetens hos respektive beslutande myndigheter. De av motionärerna uti sådant syfte framställda ändringsförslagen finner sig emellertid utskottet icke kunna förorda. Den ovan lämnade redogörelsen för förarbetena till de i motionen avsedda bestämmelserna utvisar, att hit-hörande spörsmål ingående dryftats i samband med lagens tillkomst för få år sedan, och att den utformning, som bestämmelserna därvid fått, grundats å ett av erfarenheten bestyrkt, trängande behov att därutinnan få till stånd ett förfarande med nödig effektivitet gent emot de svårhanterliga samhälls-element, varom här är fråga. Enligt utskottets uppfattning skulle en om-läggning av det nu föreskrivna förfarandet i enlighet med motionärernas hemställan med därav följande ökad omgång vid behandlingen av dessa ärenden medföra en i vissa hänseenden väsentlig försvagning ur effektivitetssynpunkt. Härtill kommer, att, såvitt utskottet kunnat utröna, de nu gällande bestämmelserna härutinnan icke i tillämpningen visat sig medföra de av motionärerna framhävda vådorna för missbruk och rättskränkningar. Av den ovan lämnade redogörelsen för motiverna till nu ifrågavarande lagbud torde ock framgå, att i bestämmelsen i 72 § rörande handräckning av vederbörande polismyndighet för inställande av försumlig försörjare till honom av vederbörande fattigvårdsstyrelse anvisat arbete inrymmes skyldighet för polismyndigheten (å landet vederbörande landsfiskal och i stad magistraten eller poliskammare, där sådan finnes) att ingå i prövning av, att i det föreliggande fallet vederbörliga förutsättningar för det med-delade arbetsföreläggandet vore för handen. Då denna uppfattning ock gjort sig gällande vid lagrummets tillämpning i fall, som dragits under regeringsrättens prövning (se regeringsrättens årsbok för år 1922, social-departementet, nr 192), anser utskottet ej erforderligt, att åt det ifråga-varande lagrummet gives ett förtydligande tillägg i förberörda syfte. Ej heller finner utskottet lägligt, att i lagrummet ifråga upptagas detaljerade föreskrifter rörande sättet för handräkningsärendets handläggning hos vederbörande polismyndighet.

Slutligen vill utskottet erinra, att ett genomförande av de utav motio-närerna ifrågasatta lagändringarna skulle få till följd, att ändring jämväl erfordrades i ovan återgivna del av fattigvårdslagens 78 § 1 mom.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

Utskottet.

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 15 februari 1924.

På andra lagutskottets vägnar:

BROR PETRÉN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Bror Petré, von Sydow,* Linder,* von Koch, Tjällgren, Sigfrid Hansson,* Frändén** och *Wahl,**

från andra kammaren: herrar *Magnusson i Kalmar, Öberg, Hagman,* Karlsson i Gasabäck, Johanson i Stockholm,* Nilsson i Vibberbo,* Carlsson i Solberga och Molander.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Molander*, som anfört följande:

Utskottsmajoriteten har i likhet med motionärerna funnit angeläget vara, att ifrågavarande bestämmelser om arbetstvång för *försumliga familjeförsörjare* (71 och 72 §§) och de s. k. *arbetsoförmögna lösdrivarna* (73 §) i fattigvårdslagen gäves en sådan innebörd, att de i görligaste mån uteslöte godtycke, partiskhet och bristande kompetens. Då det gäller att i sådant syfte praktiskt utforma berörda stadganden, befinnes utskottsmajoriteten emellertid sakna all förståelse för den verkliga innebörden uti sagda deklARATION.

Utskottsmajoriteten nöjer sig sålunda med, vad angår 71 och 72 §§, att, gentemot de med verkliga sakskaL motiverade anmärkningar, som av motionärerna framförts, hänvisa till en del skäligen intetsägande utlåtanden, som avgivits i samband med förarbetena till 1918 års fattigvårdslag, men har sorgfälligt underlåtit att giva sig in på ett sakligt bemötande i detalj av motionen.

Beträffande bestämmelserna i 71 och 72 §§ tillåter jag mig erinra om följande uttalande av den kommitté, som hade sig anförtrott utarbetandet av förslaget till 1918 års fattigvårdslag:

»Om, såsom kommittén föreslagit, en försumlig försörjare i vissa fall bör mot sin vilja kunna med tvång kvarhållas i arbetet, är det givetvis av största vikt, att beslutet om handräckning föregås av en sakkunnig

prövning. Med anledning härav har kommittén funnit sig böra i lagen uttryckligen stadga, att handräkningsärendet skall prövas av Konungens befallningshavande».

I utlåtanden, som avgåvos över kommitténs förslag, föreslogo kammar-rätten, vars juridiska kompetens såsom smakråd beträffande bestämmelser rörande den medborgerliga friheten likväl ej torde kunna tillmätas något större vitsord, och några länsstyrelser, att prövningen av handräknings-ärendet skulle lämnas på landet till kronofogden och i stad åt magistraten eller poliskammaren. Alla övriga sakkunnigutlåtanden förordade emeller-tid den av kommittén föreslagna ordningen med länsstyrelsen såsom prö-vande myndighet.

Vid utarbetningen av den kungl. propositionen inträffade det anmärk-ningsvärda, att vederbörande departementschef, tydligen därtill föranledd av de hjälpkrafter, som utarbetade propositionen, mot alla sakkunniga utlåtanden insatte en bestämmelse om att den sakliga prövningen av handräkningsärendet skulle anförtros å landet åt *landsfiskalerna* och i stad åt magistrat eller poliskammare. Detta innebar ju en uppenbar för-fuskning ej blott av kommitténs förslag utan även av ovan anmärkta ändringsförslag, som avgivits av kammarrätten och en del länsstyrelser. Beklagligtvis kom aldrig under riksdagsbehandlingen uppmärksamheten att fästas å denna av departementschefen verkställda ändring av det ur-sprungliga förslaget, utan kommo 71 och 72 §§ att utan anmärkning eller ens något dryftande slinka med vid lagens antagande.

Var och en, som har någon förmåga att se samhällsförhållandet ej endast från de besittande klassernas synpunkter och intressen, måste inse, huru vådliga för den medborgerliga säkerheten och friheten ifrågavarande be-stämmelser i verkligheten äro. Vem har på andra områden givit en fordringsägare, i detta fallet en fattigvårdsstyrelse, rätt att genom före-läggande av arbetstvång döma i egen sak? Vilken kompetens och opartisk-het kan tillmätas den underordnade polismyndigheten på landet, lands-fiskalerna, när det gäller att pröva ett dylikt handräkningsärende mot en person, beträffande vilken han såsom polis- eller åklagaremyndighet eller i många fall såsom privatadvokat kanske redan står i ett visst mot-satsförhållande? Huru utskottsmajoriteten kunnat vara med om att giva sitt stöd åt ett fortsatt uppehållande av en dylik ordning är i sanning förvånansvärt.

De av motionärerna mot 73 § framförda sakanmärkningarna har ut-skottsmajoriteten i sitt utlåtande även så gott som fullständigt gått förbi.

Enligt utskottets uppfattning skulle en omläggning av det nu föreskrivna förfarandet i enlighet med motionärernas hemställan föranleda ökad om-gång vid behandlingen av dessa ärenden samt en i vissa hänseenden väsentlig försvagning ur effektivitetssynpunkt. Utskottsmajoriteten borde dock med utgångspunkt från den vackra deklARATION, varmed den såsom förut anmärkts börjat sitt utlåtande, kunna förstå, att, när det gäller att

meddela bestämmelser till skyddandet av den medborgerliga friheten och säkerheten, intresset av att på ett hastigt och effektivt sätt sättas i stånd att inkassera en fordran dock måste komma i andra rummet. Dylika inkasseringsmetoder kunna ofta få karaktär eller i varje fall sken av s. k. utpressning. Saken blir sannerligen ur samhällssynpunkt ej mindre betänklig därför att det här i regel är fråga om de i samhället sämst lottade medborgarna.

Utskottsmajoriteten har vidare anfört, att, såvitt utskottet kunnat utröna, de nu gällande bestämmelserna härutinnan ej i tillämpningen visat sig medföra de av motionärerna framhävda vådorna för missbruk och rättskränkningar. Ett dylikt uttalande kan endast bero på en beklaglig okunighet från utskottsmajoritetens sida om den fråga, som utskottet haft att utreda och yttra sig över. Det torde eljest ej vara så alldeles okänt, att allvarliga vådor vid tillämpningen av ifrågavarande bestämmelser redan visat sig uppkomma. Men saken tyckes vara den, att i de fall, då man ej vill se något, iakttagelseförmågan visar sig vara märkvärdigt svag. Jag erbjöd mig dock redan vid utskottets första sammanträde för behandling av motionen att till ett påföljande sammanträde inför utskottet framlägga det material, som kunde åberopas såsom stöd för förslaget, men befanns att från utskottsmajoritetens sida ej förelåg något intresse att taga del av detsamma.

Utskottsmajoriteten har ej ens velat vara med om något förtydligande av lagtexten i 72 § i vad bestämmelsen avser skyldighet för vederbörande polismyndighet att ingå i en saklig prövning av förutsättningarna för den av en fattigvårdsstyrelse framställda begäran om handräckning mot en arbetsskyldig, trots att det dock är uppenbart, att lagtexten är ur lagteknisk synpunkt felaktigt avfattad och föranleder ständiga missuppfattningar. Utskottsmajoriteten anser, att det är fullkomligt tillräckligt att regeringsrätten i ett till densamma fullföljt rättsfall efter studium av motiven till lagen angivit den rätta tolkningen av bestämmelsen. Tror verkligen utskottsmajoriteten, att landets landsfiskaler och fattigvårdsstyrelser hava någon närmare kännedom om regeringsrättens årsbok, som innehåller nämnda rätts prejudikatsamling, eller att densamma är känd för den stora allmänhet, som just beröres av ifrågavarande lagbestämmelse och i vars intresse det ligger, att lagarna, särskilt när det gäller en så oerhörd viktig sak som här är ifråga, bliva så fullständigt och otvetydigt avfattade som möjligt. Ett minst sagt bakvänt sätt att lagstifta och vilket allra minst från lagutskottets sida bort röna någon uppmuntran.

Utskottsmajoritetens erinran, att ett genomförande av de utav motionärerna ifrågasatta lagändringarna skulle få till följd, att ändring jämväl måste vidtagas i fattigvårdslagens 78 § 1 mom., är ej sakligen grundad. En något sorgfälligare granskning av 71 och 73 §§ i motionen jämförda med nyssnämnda lagrum bör göra det tydligt för utskottsmajoriteten, att även med de av motionärerna föreslagna ändringarna fortfarande finnes

behov av bestämmelser om fullföljande av talan mot fattigvårdsstyrelses eller anstaltsstyrelses beslut, varigenom en arbetsskyldigs eller en å anstalt intagen persons till vederbörande styrelse ställda begäran, att han ej längre må kvarhållas i arbete eller å anstalten till utgången av den av länsstyrelsen fastställda tiden, blivit av styrelsen avslagen.

Jag har sålunda ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionen.
